

promlčení jest opět výslovně — ač toho pro souvislost § 71 žel. dopr. ř. s § 70 žel. dopr. ř. třeba nebylo — omezeno na takové nároky na doplacení dovozného, které vznikly tím, že železnice použila nesprávně tarifu nebo dopustila se chyby v počítání. Tím jsou z jednoročního promlčení vyloučeny případy, když bylo na dovozném příliš málo vybráno z jiných důvodů, jmenovitě tedy, i když se tak stalo následkem nesprávného udání obsahu nebo váhy zásilky odesílatelem v nákladním listě. Námitka promlčení byla odvolacím soudem právem zamítnuta.

Čís. 6098.

Nelze použití syndikátního zákona, zpronevěřil-li soudní úředník peníze, jež přijal, nejza k tomu oprávněn. Lhostejno, že byl uznán trestně vinným zločinem zpronevěry v úřadě.

(Rozh. ze dne 7. června 1926, Co I 2/25.)

Za účelem splnění svých povinností z nemanželského otcovství složil žalobce na okresním soudu v D. odbytné 5.000 Kč do rukou vrchního oficiála S-a. S. užil peněz pro sebe a byl právoplatně uznán vinným zločinem zpronevěry. Syndikátní žalobě proti justičnímu eráru o 5.000 Kč procesní soud první stolice (vrchní zemský soud v Praze) vyhověl.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Odvolatel, zástupce justičního eráru, uplatňuje proti rozsudku soudu první stolice jako odvolací důvody jednak neúplnost řízení, záležející v tom, že nebyl proveden důkaz dotazem u okresního soudu v D. o tom, že S. v kritické době (v červnu, červenci a srpnu 1923) vůbec nebyl oprávněn peníze přijímat, jednak nesprávné právní posouzení věci a navrhl, by bylo vyhověno odvolání a změnou napadeného rozsudku žalobce se žalobní žádostí byl zamítnut. Dle §u 1, pokud se týče §u 4, zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., poruší-li soudcovský úředník, nebo jinak k soudním jednáním úředním zřízený úředník, u vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti právo a způsobí-li tím straně nějakou škodu, proti kteréž neposkytují pomoci prostředky opravné v řízení soudním předepsané, má škodující strana podle tohoto zákona právo pohledávati náhradu škody buď jen na provinilém úředníku soudcovském, nebo jen na státu nebo na obou. Předpokladem pro tuto náhradu škody jest tudíž, by šlo o úředníka alespoň jinak k soudním jednáním úředním zřízeného, by tento byl u vykonávání svého úřadu, to jest u vykonávání úřední působnosti jemu svěřené, a by překročil tuto svou úřední povinnost a tak porušil právo. Není mezi stranami sporu o tom, že první předpoklad jest v tomto případě splněn, že byl S., jemuž žalobce u soudu vyplatil 5.000 Kč pro své nemanželské dítě nezl. Alžbětu P-ovou, takovým úředníkem po rozumu syndikátního

zákona. Sporno však zůstalo mezi stranami, zda přijal peníze u výkonu působnosti jemu svěřené a zda překročil tuto svou úřední povinnost. Soud první stolice v souhlase se žalobcem vychází se stanoviska, že S. byl v kritické době vrchním soudním oficiálem u okresního soudu v D., že byl ve věci nezl. Alžběty P-ové u dožádaného soudu zapisovatelem, zastupovav vrchního oficiála soudního R-a, a že byl ve výkonu úřední, dále že S. byl rozsudkem porotního soudu ze dne 22. října 1923 pro zločin úřední zpronevěry odsouzen do žaláře 18 měsíců, rozhodnutím disciplinární komise vrchního zemského soudu ze dne 16. listopadu 1923 dle §u 216 služ. pragm. ze služby propuštěn a že odsuzujícím rozsudkem porotního soudu jest civilní soud dle §u 268 c. ř. s. vázán. Než třebas jest správné, že civilní soud jest rozsudkem trestního soudu co do důkazu a přičitatelnosti trestného činu dle §u 268 c. ř. s. vázán, přece jen nelze v tomto případě přehlédnouti, že tu není rozsudkem porotního soudu ze dne 22. října 1923 zjištěno, že porušil S. právo u vykonávání své působnosti, t. j. působnosti jemu přidělené, svěřené, kterouž otázkou se rozsudek ten a vůbec trestní řízení ani nezabývaly, nýbrž jen, že peníze k složení do sirotčí pokladny k jeho rukám, jako soudního úředníka, tedy z příčiny jeho veřejného úřadu státního, připočítané — bez ohledu, spadalo-li to do jeho působnosti úřední čili nic — zpronevěřil, chybí důležitá a nezbytná součástka k odůvodnění žaloby syndikátní, že porušeno bylo právo u vykonávání působnosti úředníkovy, t. j. působnosti jemu svěřené. O této skutečnosti nabídl důkaz žalovaný erár dotazem u okresního soudu v D. v ten rozum, že S. nebyl vůbec a zejména ne v červenci a srpnu 1923 oprávněn přijímati peníze od stran, kterýžto důkaz soud první stolice nepřipustil a proto právem vytkl odvolatel, že řízení prvního soudu trpí podstatnými vadami, jež zabránily důkladné vysvětlení a řádné posouzení rozepře. Odvolací soud, připustiv nabídnutý důkaz dotazem u okresního soudu v D., vadu vytykanou odstranil a zjistil, že bývalý vrch. oficiál soudní S. byl v měsíci červnu, červenci a srpnu 1923 zaměstnán v prvním (nesporném) oddělení soudním jako kancelářská síla a nebyl ani v této době ani před tím oprávněn přijímati jako úřední osoba peníze. Ze zjištění toho plyne, že S. nejsa oprávněn přijímati peníze, neporušil u vykonávání svého úřadu přestoupením úřední povinnosti právo a že tím nezpůsobil žalobci škodu, nýbrž že jako soudní úředník neoprávněně přijal peníze a je určenému účeli neodvedl, nýbrž si je přivlastnil, což však nenaplnuje podstatu syndikátní žaloby. Vzhledem k tomu, že nejsou splněny veškeré předpoklady podstaty syndikátní žaloby, musilo býti odvolání žalujícího justičního eráru vyhověno, rozsudek soudu první stolice změněn a žalobce se žalobní žádostí zamítnut, aniž bylo třeba se zabývatí tím, zda snad i po minutím vyhlášek u okresního soudu, jak nesporno, vyvěšených si žalobce škodu zavinil sám, čili nic.

Čís. 6099.

O návrhu veřejného společníka, by byl odvolán likvidator veřejné obchodní společnosti, jest soudu rozhodovati zásadně v řízení nesporném.